

NU (51) int i pt

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

I. Wykrzyknik [w tym: w antepozycji (18), w interpozycji (11)] (29) :

1. *Okrzyk przynaglenia, zachęty, wezwania do wykonania czegoś; hej, dalejże (zwykle cum V i z wypowiedzeniem wyrażającym rozkaz, prośbę czy zachętę; w tym z elipsą czasownika w imp (5)); age, agite, eia Cn (26) :* Nu idz łotrze do roboty Iełczes śnadz był tey niecznoty Nie skofztował aby w kącie Plotł leda czo bo cie trączę. *RejJóz* C6v, H6v; (*did*) Kryftus każe Czartowi Regelfra człicz Mnichowe (–) Nu/ Czczu rychley Pane Czarcze Co tu tam maś natey śkardze *RejKup* cc3v; *BielKom* G6; Rzekł Saul Doeck iáko przednieyźemu śludze/ nu ty w nie. Zábil tedy onego dnia Doeck ośmđzyeliąt y pięć kápłanow *BielKron* 66v; Nunc omitte [...] Nu dayże mu teraz pokóy *Mącz* 30d; Nu pánie Kośtká iuż możefz w.m. śpytác o coś chciał *GórnDworz* E4v, H4; Nu káz vczynić ofiárę Prorokom śwoim/ bogu twoiemu *RejPos* 10v, 191; Nu poźrzy theż śam ná śię. Czemu nágo nie chodzifz? *RejPosWiecz*³ 98; *RejZwierc* 90; Nu biédna rękó/ nie ftóy/ pierśi drapay/ Y mocno w nie tłucz/ ná łbie włófy łapay. *GórnTroas* 12; Nu bránki/ do okrętów/ źagle rozciągaia/ Znák wśzytkim ku wśiádaniu głośną trąbą daia. *GórnTroas* 75, 13, 63.

Powtórzenie dwukrotne (2): Celeusma vel celeuma, Latine exhortatio vel hortamentum, quasi sibi invicem iubentes, Społeczne záowołanie albo napominanie yáko gdy co ciężkiego wiele ich dźwiga/ tedy zwykli mówić. Nu/ nu/ pomoźmy śobie wiernie. *Mącz* 46b; Nu/ nu corychléy moi/ śkrytęgo śzukaycie/ Grécki to nieprzyaciél/ przed mię tu go daycie. *GórnTroas* 45; [Nu/ nu Luterianá w ogień. *BazHist* 62v].

Połączenia: »nu precz« (4): Nu iuż teraz idzcie precz pochwili przydźcie *RejJóz* M5; Nu precz Lotrze veśmies kijem I zodwiernem czo niepylen. *RejKup* c4v, Cv; á rzecześz im/ Nu śtąd precz [egredere, dices ei]. *BibRadz* 30/22.

»nu, ale co rychlej« (1): nu. ále co rychley Biefz do Dobrochowkiego *CiekPotr* 44.

»nu znowu« (1): Nu znowu/ krzykłym płączem śię zábawcie/ A ludzki zwykły płącz nárad zośtawcie. *GórnTroas* 13.

2. *Okrzyk nawoływania; napominania (cum V) (3) :* Nu miły Abráámie/ damći ia thobie wiele zyemie pośieś *RejPos* 297v, 177.

Wyrażenie: »nu ty« (1): Nu ty/ coś śie vkradkiem poczał/ y vrodził Achilleśów śynu/ gdy iáko dziewká chodźil. *GórnTroas* 28.

II. Partykuła [w tym: w antepozycji (11), w interpozycji (11)] (22) :

1. *Służy jako potwierdzenie wypowiedzi: tak, tak jest, dobrze; ita PolAnt (10) :* Nu teź compofłella owa Kaźdemuć tam droga zdrowa. Kędy świety Iakub Lezy Nieśkoduie kto tam biezy. *RejKup* Kv, x8; A áczby teź kto ták rzekł: Nu to iuż ia wiem o pociechach śwoich/ ále mi tego ześźlego nieboraczká źal *RejPos* Ooo3v; Nu niech to iuż ták będzie iáko mowifz *CzechRozm* 246; Nálaźłem śobie pracą: nu będe śię śtárał. *CiekPotr* 28 Nu pri nas nie wiele [!]/ ále to iedná/ żeśmy wśzytko śzarzy/ znamy śię po śierści/ á druga/ zgodá/ iedność/ miedzy námi wielka/ idźmy pri ná nie. Zátym śię pśi rufzyli przeciwko wilkom *CzahTr* D3v.

Połączenie: »ba nu dobrze« = *age, iuvat Mqcz* (2): *Iuvat impersonale, ut iuvat alloqui hominem, Bá nu dobrze mówmy s niem. Mqcz 179c, 397b.*

Szereg: »tak abo nu miły« = *etiam, ita PolAnt* (2): *Dziękuję tobie oicze/ panie nieba i ziemię/ żés tyto rzeczy mądrém i roftropnëm ludziam fkryté vczynił a dżiátkámeś ié obiawił barzo dobrze (marg) tak abo nu miły (-) oicze/ gdyż to tak było vpodobanié przed tobą/ Wízyłtko mi dáno iest od oica moiego MurzNT Matth 11/26, k. 186 marg.*

2. Partykuła wzmacniająca wypowiedź: no (8) : *Solon mu powiedział: Nu kiedy mu tego niefmiesz w oczy rzec/ tedy ia theż temu nie wierzę/ bo prawdá ma być iáfna á nigdy niepokátna. RejZwierc 84; Nu/ ázaz y to nie dofýc iáfna/ iż ták w łobie iest dofskonałe/ cáłe/ dofsáteczne/ śwíęte/ zbáwienne y fkuteczne słowo Boże CzechEp 116; Nu więc powiém/ ráduy lie człeku nie vżyty/ Ale y ták dobrze znał/ bo mój žal nie fkryty GórnTroas 43; CiekPotr 39.*

W połączeniu z V lub z wypowiedzeniem wyrażającym prośbę, zachętę (4): *Nu tedy posłuchaymy/ wízyłcy tey Mądrości/ Biorąc słowá w łwe głowy/ od iey dofsytoynóści BielKom B5; Y rzekł nu miłe dzieći gdy lie wam ták zdáło/ Iż ná moiey odpráwie widzi lie wam máło. HistLan Bv; Nu niechayby to iuz ták było/ żeby Ian o onych zacnych obietnicách y rozmowách Bożych z przodkámi náłzymi/ o błogósláwionym nafieniu/ piłal y rozumiał CzechRozm 26v; Nu Miłóściwy Księże/ iáciem dla tego był do W.M. przyłtał/ ábych był miał pomoc z W.M. KochAp 7.*

3. Oznacza rozpoczęcie często nagle czynności wyrażonej bezokolicznikiem: dalejże (4) : *RejFig Aa2v; dla lichwy przyłzłifmy ku nędzy á z nędze w niewolą/ nu nas więzác/ ładzác/ bić/ morzyć/ dzyeći żony brác w niewolą/ łali to ludzkie rzeczy Wálery? BielKron 108; Więc też bywa/ iż która gładkość w kim miłuię/ Skoro iá czas odéymie/ áli wnet żáluie. Albo co go z bogáctwá poczęłá miłowác/ Skoro wiołki potráci/ nu łye tu fráłowác. PudłFr 76; [wilcy] Przemogli pýy nie zgodne y ták ie tárgáli/ Włásnie iáko iágniętá o ziemię miotáli. Bacząc pśi nieprzelewki nu bez łpráwę [!] w nogę/ Do domow ták mánowcem opuściwłzy drogę. CzahTr Ev.*

Synonimy: I. 1., 3. ej, ejże, hej, hejże, no; II. no.

Cf NUŻ, NUŻEŻ